

Persbericht

Luxemburg, 17 mei 2022

EU-steun om kleine bedrijven te helpen internationaal te gaan moet beter worden beheerd en zichtbaarder zijn

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer heeft de Europese Commissie de belangrijkste belemmeringen voor de internationalisering van het midden- en kleinbedrijf (mkb) in de EU in kaart gebracht en een groot aantal maatregelen genomen om hen te helpen hun activiteiten uit te breiden naar internationale markten, zowel binnen als buiten de EU. Deze maatregelen zijn echter soms onvoldoende coherent en zichtbaar en worden door de Commissie niet altijd goed genoeg gecoördineerd met de eigen programma's van de lidstaten. Het vlaggenschipinitiatief Enterprise Europe Network (EEN) van de Commissie, dat een ondersteuningsnetwerk biedt voor mkb-bedrijven met internationale ambities, moet een betere dekking krijgen in derde landen, terwijl StartUp Europe, een ander, kleiner initiatief dat specifiek gericht is op startende hightechbedrijven, meer continuïteit op lange termijn in zijn activiteiten nodig heeft.

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) — bedrijven met minder dan 250 werknemers — vormt de ruggengraat van de economie van de EU: 99 % van alle ondernemingen in de EU behoort tot het mkb. Buiten de financiële sector is het mkb goed voor twee derde van de banen in het bedrijfsleven en genereert het meer dan de helft van de economische output van de EU. Het draagt echter voor slechts 30 % bij tot de export van de EU. Mkb-bedrijven zijn minder actief op internationale markten dan grotere bedrijven: ze hebben niet voldoende kennis van de internationale handel en regelingen voor overheidssteun en beschikken vaak niet over de nodige knowhow. Om deze uitdagingen aan te pakken, heeft de Commissie een groot aantal steunprogramma's opgezet. In 2011 heeft zij een EU-strategie voor de internationalisering van het mkb vastgesteld, die tot doel heeft de samenhang en coördinatie van alle bestaande steunmaatregelen te verbeteren.

“Kleine bedrijven zijn van groot belang voor de EU. Door in heel Europa handel te drijven en over de grenzen te exporteren, kunnen ze een nog grotere bijdrage leveren aan de economie van de EU”, aldus Ivana Maletić, het ERK-lid dat verantwoordelijk is voor het verslag. “De Commissie moet de informatie over steun aan de internationalisering van het mkb beter beschikbaar maken en haar programma's dichter bij Europese mkb-bedrijven brengen. Die zijn namelijk nog steeds niet op de hoogte van veel van de bestaande instrumenten en projecten.”

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

De auditors constateerden dat de uitvoering van de strategie onvolledig bleef. Hoewel de Commissie belangrijke maatregelen ten minste gedeeltelijk met succes heeft uitgevoerd, zoals de ontwikkeling van het online informatieportaal Access2Markets voor exporterende bedrijven, zijn belangrijke activiteiten om de maatregelen op het niveau van de EU en de lidstaten coherenter te maken niet succesvol geweest. De Commissie heeft met name geen actuele inventaris verschaft van maatregelen om lacunes, overlappingen en synergieën vast te stellen. De auditors bekritisieren ook de samenhang van de vele activiteiten van de EU om in de behoeften van internationalisering van het mkb te voorzien en stellen dat het op meerdere niveaus ontbreekt aan coördinatie, ook tussen de activiteiten van de EU en die van de lidstaten. Daarnaast merken zij op dat de Commissie de financiële duurzaamheid van de steunprogramma's niet altijd goed heeft aangepakt, aangezien verschillende programma's ondanks positieve resultaten zijn stopgezet. Wat bewustmaking betreft, is de toegang tot informatie over steun voor internationalisering verbeterd, maar worden de voordelen van vrijhandelsovereenkomsten — die cruciaal maar complex zijn voor mkb-bedrijven — nog niet voldoende gepromoot.

De auditors constateerden dat het EEN zijn streefdoelen had bereikt, maar dat er verdere inspanningen nodig waren om zijn zichtbaarheid, coördinatie, dekking in derde landen en capaciteitsopbouw te verbeteren om het mkb te beter ondersteunen bij de toegang tot financiering en het benutten van de voordelen van vrijhandelsovereenkomsten. De prestaties van het EEN verschilden per land en consortium, en hoewel het werk van sommige bureaus voor samenwerking tussen ondernemingen buiten de EU zeer werden gewaardeerd (bijv. het Centrum EU-Japan), werden andere bekritiseerd om hun gebrekkige dienstverlening en respons. De leden van het EEN meldden ook dat de aanwezigheid van de bureaus ontoereikend was in landen die belangrijke handelspartners zijn, met inbegrip van China. Wat het initiatief Startup Europe betreft, constateerden de auditors dat het alleen tegemoetkwam aan de kortetermijnbehoeften van startende ondernemingen, aangezien alle gefinancierde projecten aan het einde van de subsidie waren stopgezet en alle activiteiten met algemene duurzaamheidsproblemen te kampen hadden. De samenwerking met andere instrumenten was beperkt en het initiatief leidde er in sommige gevallen toe dat startende ondernemingen door grote bedrijven buiten de EU werden overgenomen, wat in strijd kan zijn met de doelstelling om ondernemingen te helpen internationaal te groeien terwijl zij binnen de EU blijven. De auditors roepen de Commissie ook op de monitoring van resultaten te verbeteren om te kunnen beoordelen in hoeverre het initiatief als geheel heeft bijgedragen tot de internationalisering van het mkb.

Achtergrondinformatie

Er zijn meer dan 20 miljoen mkb-bedrijven in de EU-lidstaten die ongeveer 100 miljoen mensen in dienst hebben. Mkb-bedrijven zijn ondernemingen met minder dan 250 werknemers en ofwel een jaaromzet van niet meer dan 50 miljoen EUR, ofwel een jaarlijks balanstotaal van niet meer dan 43 miljoen EUR. Internationalisering is het proces waarbij bedrijven betrokken raken bij internationale markten, voornamelijk door middel van export. De EU-financiering die specifiek is gericht op de internationalisering van het mkb bedroeg ongeveer 850 miljoen EUR in de periode 2014-2020, waaronder ongeveer 450 miljoen EUR voor het EEN en 30 miljoen EUR voor Startup Europe. Deze financiering wordt aangevuld met EU-maatregelen die de internationalisering van het mkb als een van vele gebieden bestrijken (bijv. ESI-fondsen, EFSI en Horizon 2020). Het EEN en Startup Europe zijn een eerste contactpunt voor het mkb en startende ondernemingen die op zoek zijn naar ondersteunend advies en netwerken voor de export.

Eind 2020 had het EEN meer dan 625 partnerorganisaties, zoals regionale ontwikkelingsagentschappen, kamers van koophandel en onderzoeksinstituten, in 65 landen, gegroepeerd in regionale consortia. Tussen 2014 en 2020 heeft Startup Europe 22 projecten bevorderd, waarmee meer dan duizend bedrijven werden bereikt. Speciaal verslag 07/2022 “Instrumenten voor de internationalisering van het mkb: een groot aantal ondersteunende, maar niet volledig coherente of gecoördineerde acties” is beschikbaar op de [website van de ERK](#) en is het nieuwste in een reeks publicaties van de ERK waarin steun aan het mkb wordt onderzocht. Andere verslagen in de reeks omvatten speciale verslagen over [de kapitaalmarktenunie](#), [het kmo-instrument](#), [durfkapitaal](#) en [de mkb-garantiefaciliteit](#). De ERK zal binnenkort een speciaal verslag publiceren over de EU-steun voor [het concurrentievermogen van kmo's](#).

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502